

(ki a fasiszta...)

En nem tudom, érdemes-e vitatkozni a fasizmustól rettegő független, baloldali haladó publicistákkal. A baloldal kínkeservesen megnyerte a választásokat. A néven nevezhető jobboldali veszély négy százalékra zsugorodott. Az SZMSZDSZ (Szabad Magyar Szocialista Demokraták Szövetsége) azonban képtelen örülni. Triumfáló elitjének viselkedésében az elégedettségnek nyoma sincs. Kezükben a kormányrúddal mély keserűség és félelem gyöttri őket. Egyesek közülük így jutnak el odáig, hogy az ország felét (amely nem velük van) a legszörnyűbb hajlamokkal vádolják, s a politikai szélsőség rémképét immár több millió emberre kiterjesztik. Ez az örült gondolat helyet kap a legnagyobb példányszámú magyar napilap hasábjain, mint egy demokratikus lídércnyomás. Nincs olyan erő az úgynevezett haladó értelmiségi körökben, amely ezt a tébolyt megfékezne. Sőt politikus és közíró, kezét dörzsölve a gátlástalan gyűlölet lángjánál melegszik. A győzelmi mámor így változik át észrevétlenül lelki autodafévvá, az időszakos és bízvást szerencsésnek tekinthető politikai siker a szellemi vérbosszú eszközévé.

Eörsi István, aki végigvicsorogta a Fidesz-kormány négy esztendejét, most a győzelem büvöletében kintól hörög. Őt nyilván az alkotásra képtelen alkotók nyomorúságos gögje emészti. Az irodalmi féligsikerültség és a politikai kreténség csatázik mindig dúlt bensőjében. Személyiségét céltalan minősítenem, irodalmi igényű publicistikájáról azonban kijelenthetem, hogy azt nyilvánvalóan az elméjében és lelkében fölhalmozódott beteges gyűlölet és meggyötört önérzet vezérli. Mondhatnám, kár érte, hiszen egyébként épkezláb mondatok

megfogalmazására is képes. Komersz, nemegyszer primitíven tendenciózus gondolatait többnyire nyelvíleg elviselhető formában hozza tudomásunkra. Néha már-már arra hajlok, hogy ez az ember szerencsétlen természete ellenére már valami jót is írhatna. De nem ír. Inkább azt, hogy „Magyarországon... főként a két választási forduló között tömegmérésekben jelentkezett a fasizmus... mint lelki igény. Jó arcú fiatalok gyűltek össze... olykor gigászi tömegben, hogy éltessek a Vezért, és hogy énjüket elveszítve feloldódjanak egymás odaadásában.” A mondat utolsó része ugyan fájdalmasan ellentmond **Eörsi** stílusával kapcsolatban tett fenti megállapításomnak, de azért a gondolat maga teljes iszonyatában követhető. Az, amit **Eörsi** itt állít, abszurd és veszedelmes. Veszedelmes, mint a fasizmus és a kommunizmus. Igazságtartalma: nulla, toleranciaszintje nulla. A fasizmus ugyanis nem az, ha az emberek szeretnek valamit vagy valakit. Nem megveendő az, aki képes (egyébként már-már nosztalgikusan szeretet- és békevágó) közösséggé szervezni és megszólítani százazreket. Vessen **Eörsi** egy pillantást a demokrácia némely ősi honára, hogy e békés százazrekkel ellentétben miként tör-zúz és randalírozik a haladó baloldali ifjúság emitt és amott.

„A kellemes, fiatal arcok a szemünk láttára torzultak el” – írja **Eörsi**, akinek nincs külső téveszmékre szüksége ahhoz, hogy az arca eltorzuljon. Ilyen frázisokra vetemedik, miközben saját „ironikus személyét” félti: „A honmentő frázisokkal szemben szociális és emberjogi elkötelezettséget (kell felmutatni), Nagy-Magyarországgal szemben Európát, amelyben otthonra és egymásra találhat minden magyar...” Hadd vessem közbe, hátha a magát ironikusnak vélő szerző élvezi az iróniát: „Eh, de vágyom arra, hogy álmaim Európájában végre rátaláljak **Eörsire**. Nyilván ő meg utánam vágyik.” De amikor fasisztázik, gondoljon magára. Mit érzett és mit írt akkor, amikor elhunyt *Joszif Visszarionovics*, az igazi Vezér. Nem lehet, hogy önnel vannak problémák? Persze, ezt csak feltételezem, mivel én nem tudom...